

ARCHAEUS – icon al performanței interpretative contemporane

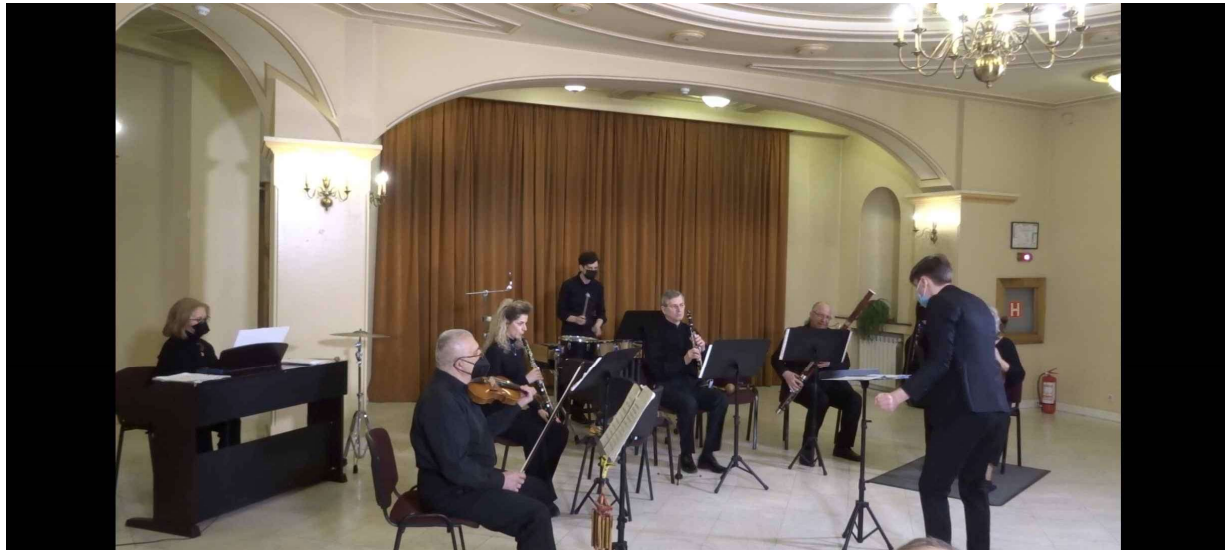
(Loredana Baltazar – 10 martie 2021)

Vorbind despre Atelierul de Muzică Contemporană **ARCHAEUS**, dincolo de impersonala evaluare statistică a sutelor de concerte pe care le-a susținut din toamna anului 1985 și până astăzi, esențialul atribut al evoluției lor de-a lungul vremii rămâne promovarea creației muzicale a secolelor XX-XXI. Gravitând la fel de entuziaști pe orbita culturală a Europei, „archae-ii” de ieri și de azi s-au coagulat într-o personalitate artistică unică, singulară, cu cea mai longevivă activitate neîntreruptă în domeniul muzicii contemporane.

În 35 de ani, **ARCHAEUS** a colaborat cu actori, dansatori, scenografi, regizori, compozitori și dirijori, soliști vocali și instrumentiști, scriitori, muzicologi, realizatori Radio-TV, orchestre de cameră și simfonice, dar și cu formații corale, inițiind formule spectaculare extrem de diverse. Și-a intersectat traiectoria artistică, printre alții, cu dirijorii Horia Andreescu și Ovidiu Bălan, Aldo Brizzi și Pieralberto Cattaneo (Italia), Alexei Vinogradov (Rusia), trombonistul și dirijorul Barrie Webb (Marea Britanie), saxofonistul Daniel Kientzy (Franța), clarinetiștii Eduardo Terol (Spania) și Aurelian Octav Popa, pianiștii Alan Mandel (S.U.A.) și Mihai Vîrtosu, naistul Gheorghe Zamfir, mezzosopranele Mihaela Agachi și Steliana Calos, compozitorii Iannis Xenakis (Franța), Vicent Berenguer, Jordi Orts și Javier Santacreu (Spania), Octavian Nemescu și Ștefan Niculescu, artistul plastic Josep Son (Spania), inginerul Theodor Christen (Germania), actorii Claudiu Bleonț, Coca Bloos, Ion Caramitru, Mircea Diaconu, Diana Lupescu, Ionuț Kivu, Geo Popa, Irina Ungureanu, Viorica Vatamanu, scriitorul Mircea Cărtărescu, poeții Mircea Dinescu și Grete Tartler, coregrafele Raluca Ianegic și Liliana Iorgulescu, regizorii Radu Igaszag, Alexandru Tocilescu și Cornel Todea, scenografele Alina Herescu și Viorica Petrovici, compania de dans **Sincretic Art**, grupul vocal **Nectarie Protopsaltul**, corul Radiodifuziunii și Orchestra de Cameră Radio, imaginând concepte interculturale comentate la superlativ de către muzicologii Petre Codreanu, Alfred Hoffmann, Iosif Sava, Vasile Tomescu, compozitorul Costin Cazaban sau criticul de teatru Valentin Silvestru.

Despre **ARCHAEUS** s-a scris și în *Daily Graphic* (Marea Britanie), *Il Piccolo*, *La Nuova*, *L'Eco di Bergamo* (Italia), *Informacion* (Spania), *Berliner Morgenpost* (Germania) dar și, repetat, în *Le Monde de la Musique*, publicație prețioasă în care Costin Cazaban investea ansamblul cu atributul continuității și cu cel al unui „travaliu în profunzime”. Fondat și condus de compozitorul Liviu Dănceanu până în octombrie 2017, **ARCHAEUS** și-a creat destul de repede un public propriu ale cărui aprecieri i-au reflectat, pas cu pas, evoluția interpretativă, iar astăzi este singura formație camerală de muzică nouă care concertează consecvent, în condițiile în care urmează să împlinească, în curând, vârsta unui „dublu majorat”!

După aproape douăsprezece luni pandemice, în 21 februarie, violoncelista Anca Vartolomei, pianista Rodica Dănceanu, clarinetistul Ion Nedelciu, fagotistul Șerban Novac, violonistul Marius Lăcraru și mai tinerii Ana-Maria Radu (oboi) și Sorin Rotaru (percuție), sub conducerea dirijorului Mircea Pădurariu, s-au bucurat să se reîntâlnească cu auditoriul bucureștean în foyerul Palatului Tinerimea Română, pentru un nou recital din microstagiumul camerală pe care și-au dorit să și-o permanentizeze. Sintagma AB UNO DISCE OMNES („după modelul unuia, îi poți deduce pe toți”), preluată din textul muzical al piesei lui Liviu Dănceanu, Aliquote, a dat, simbolic, titlul întregului recital care a cuprins, alături de lucrarea deja menționată, încă două opus-uri din arealul contemporan românesc: Apfelwürmer VI al lui Dan Dediu și Diffractions brisées de Horia Șurianu.

Implicând toți membrii formației, cu excepția percuționistului (câteva instrumente de percuție fiind totuși mânuite de către interpreți), partitura concepută de Liviu Dănceanu a provocat auditoriul să-i exploreze subtilitățile, suprapunerea rafinată dintre continuumul ambianței modale de filiație arhetipală și traseul zig-zagat al unor linii melodice „ciobite”, aparținând unui univers metaforic dezbinat. În contrast, ca un corolar al celor trei partituri propuse spre audiere, Diffractions brisées aparținând lui Horia Șurianu – una din lucrările preferate ale „arhe-ilor” – a expus ideea sincronizării treptate a traiectoriilor individuale, proprii celor șapte partide instrumentale, prin modelări repetitive cu potențială tentă ritualică, prefigurând virtual o ideală comuniune de stări. „Puntea” dintre cele două piese menționate, structurată, și ea, pe osatura unui background modal, s-a regăsit, firesc, în cea de-a șasea piesă a postmodernului ciclu Apfelwürmer – o inspirată juxtapunere de pattern-uri stilistice într-un carusel multinaunțat, „marca” Dan Dediu, sclipitor duel de idei materializate într-o sintaxă de graniță definită prin asocieri sonor-vizuale.

Coordonat cu minuțiozitate de către dirijorul Mircea Pădurariu, demersul interpretativ al ARCHAEUS-ului și-a reconfirmat, fără echivoc, forța de seducție; iar „archae-ii” ne-au demonstrat, o data în plus, că fac parte dintr-un ansamblu de referință al spațiului românesc, un veritabil icon performant al fenomenului muzical contemporan și, totodată, al metamorfozelor unui microunivers sensibil care ne guvernează, discret, existența.